

BILDANDE AV NATURRESERVATET VINTERBO

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets gränser utmärks i fält. Reservatets namn ska vara naturreservatet Vinterbo.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Vinterbo	
Län:	Kalmar	
Kommun:	Kalmar	
Församling/socken:	Halltorp	
Topografisk karta:	4G SV	
Ekonomisk karta:	4G 3c	
Naturgeografisk region:	Sydöstra Smålands skog- och sjörika slättområde	
Kulturgeografisk region:	Östra Götalands mellanbygder	
Fastigheter och fastighetsägare:	Halltorps-Vinterbo 1:1	
Areal:	25,1	ha
Landareal:	25,1	ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Kalmar län	

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet Vinterbo ska vara att bevara och utveckla de värdefulla livsmiljöerna bokskog av örtrik typ, boreonemoral ädellövskog och lövsumpskog med de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i sydöstra Sverige vid gynnsam bevarandestatus. Strukturer som stående och liggande död ved, hålträd, gamla och grova träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning. Både typiska arter och rödlistade arter som bokfjädermossa, vedtrappmossa, blek kraterlav, bokvårtlav, dvärgbägarlav, klosterlav, rosa lundlav, stor knopplav samt skogsduva, ska ha gynnsam bevarandestatus. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet, varvid besökarna ska ha möjlighet att se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Skälen för beslutet

Inom området finns flera naturtyper som ingår i EU:s habitatdirektiv; bokskog av näringsfattig typ, boreonemoral ädellövskog samt lövsumpskog. Betydande delar av kärnområdena i dessa naturtyper är klassade som nyckelbiotoper eller naturvärdeslokaler i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. I det västra delområdet finns dessutom två objekt som har fått klassen näst högsta naturvärde i Skogsstyrelsens sumpskogsinventering.

Naturreservatet hyser en mängd ur naturvårdssynpunkt värdefulla element och strukturer som gammal och grov bok, ek, ask, alm, lönn och tall, gammal hassel, gammal senvuxen gran, lövträdssocklar, lågor av ädellöv-, löv- och barrträd, torrträd, torrakor, högstubbar och klen död ved.

Förekomsten av ovanstående värdefulla strukturer ger i sin tur förutsättningar för en rik mångfald av arter. I reservatets skogsbiotoper förekommer många skyddsvärda arter som påvisar områdets höga naturvärde, så som signalarter. Bland dem finns ett tiotal som är upptagna på den nationella listan över hotade och missgynnade arter (rödlistade arter), de flesta inom grupperna lavar och mossor.

Länsstyrelsen bedömer att förordnande om naturreservat är förenligt med mål, allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser enligt 1-4 kap. miljöbalken samt med den kommunala översiktsplan som gäller för området.

Områdets värde kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder, dikning och andra åtgärder som förändrar hydrologin, samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen har genomfört en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken och finner dels att det finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat dels att de föreskrifter som ska gälla för reservatet inte går längre än vad som krävs för att uppnå reservatets syften.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver Länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg eller parkeringsplats.
3. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning.
4. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning
5. Anordna upplag annat än tillfälligt för skogsbrukets behov.
6. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov eller uppföra vägbom.
7. Bedriva täkt av något slag.
8. Borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa.
9. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse.
10. Dika.
11. Tillföra växtnäringssämne (exempelvis stallgödsel, handelsgödsel, röttslam) jordförbättringsmedel eller kalk annat än på åkermark.
12. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
13. Avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd.
14. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
15. Plantera eller så träd eller buskar.
16. Införa växt- eller djurart.

17. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar, på åkermark eller i samband med jakt för transport av skjutet högvilt.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

18. Anlägga led, bro eller spång eller bredda befintlig väg.
19. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstföremål eller liknande anordning eller göra inskrift.
20. Använda området för tävlings- eller övningsändamål.
21. Upplåta eller använda området för kommersiellt nyttjande av allemansrätten.

Det är vidare förbjudet att utan samråd med Länsstyrelsen:

22. Utföra insamling, undersökning eller forskning.

Föreskrifterna under A gäller inte vid drift och underhåll av enskild väg med tillhörande vägområde.

Utan hinder av föreskrifterna A 13 och A 14 får träd som fallit eller hotar falla ned över befintliga vägar, ledningsgator, stängsel, fornlämningar, kulturlämningar eller åker- betes eller slättermarker upparbetas och flyttas. Veden skall flyttas tillbaka och lämnas på lämplig plats i naturreservatet.

Undantaget under A17 gäller även nyttjande av befintliga vägar inklusive vändplan för virkestransporter genom naturreservatet.

B. Förpliktelser enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av och information om reservatet.
2. Utförande och underhåll av tillfartsvägar, parkeringsplatser, informationstavlor och andra liknande anläggningar eller anordningar.
3. Gallring, röjning, avverkning, betesdrift, uppsättning och underhåll av stängsel eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden. Utfallande gagnvirke i samband med

naturvårdsåtgärder, som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan, tillfaller reservatsförvaltaren.

4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
5. Skyddsåtgärder mot skadeorganismer som Länsstyrelsen finner nödvändiga.
6. Länsstyrelsen äger rätt att utnyttja befintliga vägar inom reservatet.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Framföra motorfordon.
2. Tälta mer än högst ett dygn på samma ställe.
3. Störa djurlivet.
4. Medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur.
5. Göra upp eld.
6. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.
7. Gräva eller dra upp kärlväxter.
8. Skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris.

Föreskrifterna under C gäller ej ägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet eller innehavare av annan rättighet.

Föreskrifterna i A och C ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra eller låta utföra de åtgärder som erfordras för reservatets skötsel.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för naturreservatet är Länsstyrelsen.

Ärendets beredning

Områdets höga naturvärden dokumenterades 1995 av Skogsstyrelsen i länets nyckelbiotopsinventering. Skogsstyrelsen uppmärksammade i samband med detta Länsstyrelsen på den relativt stora sammanlagda arealen med nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt som finns i området.

Vid en besiktning 1999 konstaterade Länsstyrelsen att området hyste så höga naturvärden att ett förordnande som naturreservat skulle kunna bli aktuellt.

Länsstyrelsen gav Naturcentrum AB i uppdrag att utföra en kompletterande inventering av områdets naturvärden. Denna inventering slutfördes 2001.

Länsstyrelsen har under 2003 utrett områdets naturvärden, skyddsbehov och avgränsning samt upprättat sakägarförteckning. Ett förslag till beslut och skötselplan har utarbetats. Länsstyrelsen har därefter kontaktat fastighetsägarna och informerat om områdets naturvärden, behovet av skydd samt om Länsstyrelsens bedömning att området har så höga naturvärden att det bör avsättas som naturreservat.

NaiSvefa AB har på uppdrag av Länsstyrelsen genomfört värdering av området samt förhandlat med markägarna. Vid beslutsdatum saknas uppgörelse med markägarna om intrångsersättning eller köp.

Sakägare har med stöd av 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken förelagts att yttra sig över förslaget. Ägarna till fastigheten Vinterbo 1:1, NN, har i ett yttrande till Länsstyrelsen den 10 juni 2008 hemställt följande.

Fastighetsägarna anser att föreskrifterna bör ändras så att allmänheten inte ges rätt att utnyttja befintliga vägar inom reservatet för motorfordonstrafik och att det blir tillåtet för markägaren att uppföra vägbom och inhägnader.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen anser vid en vägning mellan det allmänna och enskilda intresset att det är rimligt att tillmötesgå markägarnas synpunkter när det gäller rätten för allmänheten att framföra motorfordon och ändrar därmed föreskriften C1 till ett generellt förbud att framföra motorfordon inom reservatet. Vidare ändras föreskriften B6 så att rätten att utnyttja befintliga vägar endast gäller för Länsstyrelsen. Som en följd av dessa förändringar görs även en ändring i skötselplanen när det gäller föreslagen placering av parkeringsplats för besökare till reservatet. Parkeringsplatsen föreslås nu istället placeras före befintlig vägbom i anslutning till brukningscentrum på Vinterbo 1:1. Samråd om denna placering har skett med markägaren NN.

Beträffande regleringen av vägbommar bedöms det inte finnas behov av förändringar i föreskrifterna då fastighetsägaren är oförhindrad att uppföra sådana utanför reservatsområdet och kan därmed på så sätt utestänga oönskad motorfordonstrafik till fastigheten.

Fastighetsägarna har vidare anført att förtydliganden bör göras när det gäller kompensation för inskränkningarna beträffande uppförande av anläggningar, exempelvis vindkraft, antenner och fritidsbebyggelse.

Länsstyrelsens kommentar: Exploatering genom uppförande av byggnader, vindkraftverk och andra anläggningar kan skada områdets naturvärden och är därmed inte förenligt med syftet med naturreservatet. I förslaget till reservatsbeslut finns därför reservatsföreskrifter som innebär förbud att uppföra byggnader, vindkraftverk och andra anläggningar. När det gäller markägarens rätt till ekonomisk kompensation för inskränkningarna till följd av reservatsföreskrifterna är det väsentligt att skilja på begreppen *pågående markanvändning* och *ändrad markanvändning*. Reglerna om intrångsersättning är enbart knutna till den pågående markanvändningen, exempelvis normal drift och rationalisering inom jord- och skogsbruk. Ersättning utgår däremot inte för att förväntningar om en ändring i markens användningssätt inte infrias. Ersättning utgår inte heller för planerad markanvändning som är tillståndspliktig. Det innebär att förbudet att uppföra byggnader, vindkraftverk m fl anläggningar i reservatsföreskrifterna inte berättigar till ersättning.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till Kalmar kommun, Skogsstyrelsen, Naturvårdsförbundet i Kalmar län, Smålands flora och Föreningen SydostEntomologerna. Inga synpunkter har inkommit.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 6.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen.

Kungörelse ska införas i ortstidning. Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning.

Underskrifter

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sven Lindgren. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även länsrådet Anne-Li Fiskesjö; Per Lindegård, kulturmiljöfunktionen; Anna Lindberg, naturvårdsförvaltningen, Ingvar Linde, rättsenheten samt Roland Persson naturskyddsfunktionen deltagit, den sistnämnde föredragande.

Sven Lindgren

Roland Persson

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
- 3.1 Skötselplanskarta
- 3.2 Naturtypskarta enligt Vic-Naturs indelning
- 3.3 Naturtypskarta enligt Art- och habitatdirektivets indelning
4. Artlista
5. Konsekvensutredning
6. Uppllysning om kungörelsedelgivning/Hur man överklagar.

Sändlista

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

BESLUT

9 (8)

2008-09-12

511-5070-04